

Konjunkturstatistik, löner för landsting (KLL) 2008

AM0109

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde.....	2
A.2 Statistikområde.....	2
A.3 SOS-klassificering.....	2
A.4 Statistikansvarig.....	2
A.5 Statistikproducent.....	3
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik.....	3
A.11 Statistik användning.....	3
A.12 Uppläggning och genomförande.....	3
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.1.1 Objekt och population	4
1.1.2 Variabler	5
1.1.3 Statistiska mått	7
1.1.4 Redovisningsgrupper	7
1.1.5 Referenstider	8
1.2. Fullständighet	8
B.2 Tillförlitlighet.....	8
2.1 Tillförlitlighet totalt	8
2.2 Osäkerhetskällor	8
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning	8
2.2.3 Mätning	8

2.2.4	Svarsbortfall	9
2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3	<i>Aktualitet</i>	9
3.1	Frekvens	9
3.2	Framställningstid	9
3.3	Punktlighet	9
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	10
4.1	Jämförbarhet över tiden	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Löner och arbetskostnader

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Medlingsinstitutet (MI)
Postadress: Box 1236, 111 82 STOCKHOLM
Besöksadress: Tullgränd 4
Kontaktperson: Christina Eurén
Telefon: 08-545 292 40/45
Telefax: 08-650 68 36
E-post: fornamn.efternamn@mi.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska Centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Linda Karbing
Telefon: 019-17 66 49
Telefax: 019-17 69 21
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB-FS 2001:6.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

A.8 Gallringsföreskrifter

Materialet bevaras hos SCB i två år.

A.9 EU-reglering

Statistiken regleras ej av EU.

A.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att månadsvis belysa utvecklingen av genomsnittlig månadslön, arbetade timmar och antal anställda inom landstingskommunal-kommunal sektor. Kortperiodisk löne- och sysselsättningsstatistik har sedan 1991 producerats av Landstingsförbundet. SCB:s produktionsansvar för denna undersökning gäller från och med 1 januari 1999. Från januari 2001 producerar SCB lönestatistiken på uppdrag av Medlingsinstitutet, som är statistikansvarig myndighet inom området.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används främst som underlag för ekonomisk analys och konjunkturbedömningar av bl. a. Medlingsinstitutet (MI), Konjunkturinstitutet (KI) och SCB:s enhet för nationalräkenskaper.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen genomförs varje månad och publiceras månatligen. Siffrorna samlas in en månad efter undersökningsmånadens slut och publicering sker efter ytterligare en månad. Då det rör sig om en totalundersökning görs inget urval. Uppgifterna från landstingen lämnas in via SCB:s hemsida.

A.13 Internationell rapportering

SCB levererar ett arbetskostnadsindex (LCI, Labour Cost Index) till Eurostat. Från och med år 2009 utvidgas LCI till att omfatta även den offentliga sektorn. Uppgifter till LCI hämtas då bl.a. från Konjunkturstatistik, löner för landstingskommunal sektor. För att kunna redovisa förändringssiffror 2009 måste undersökningen anpassas till LCI redan 2008. Anpassningen utgörs av att fyra variabler tillkommit: sjuklön, rörliga tillägg, avtalad tid och engångsbelopp.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är kända eller beslutade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Konjunkturstatistik, löner för landsting (KLL) mäter och redovisar månatligen utvecklingen av genomsnittlig månadslön, antal arbetade timmar och antal anställda inom landstingskommunal sektor. KLL är en totalundersökning som baseras på uppgifter från landstingens lönesystem. Landstingen skickar in uppgifterna via SCB:s hemsida. Resultaten från undersökningen publiceras tillsammans med uppgifter från primärkommunal sektor i ett Statistiskt Meddelande, serie AM49. SCB producerar statistiken på uppdrag av Medlingsinstitutet som är statistikansvarig myndighet på området. Statistiken används främst som underlag för ekonomisk analys och konjunkturbedömningar.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningsresultaten redovisas i form av den genomsnittliga månadslönen för månadsavlönade i landstingskommunal sektor, samt i form av antalsuppgifter för arbetade timmar och anställda. För samtliga variabler redovisas förändringen i procent gentemot värdet för motsvarande månad föregående år.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen omfattar samtliga anställda, inom Sveriges 18 landsting samt regionerna Skåne och Västra Götaland, som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser. Undantaget är Gotland där kommunen tagit över landstingets uppgifter och därmed enbart ingår i kommunstatistiken. Anställda i landstingsägda stiftelser och bolag ingår inte, då dessa räknas till den privata sektorn.

Uppgifterna samlas in aggregerat per landsting.

1.1.2 Variabler

Alla variabler samlas in uppdelade på månads- och timavlönade som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB)

Månads- respektive timavlönade definieras utifrån arbetsvillkor: månadsavlönad= arbetstidsvillkor finns; timavlönad= arbetstidsvillkor saknas.

Insamlade variabler

Utbetald lönesumma

Avser den totala utbetalda lönesumman i ett landsting. Summa lön och ersättningar, ej naturaförmåner, som arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter för. I den ingår exempelvis fast grundlön, fasta och rörliga tillägg och semesterersättning. I lönesumman ingår också eventuella retroaktiva löneutbetalningar (ofördelat). Skattepliktiga kostnadsersättningar som bilersättning och traktamenten ingår med den del som är skattepliktig.

Lön till timavlönade betalas i allmänhet ut månaden efter den månad som lönen avser. Motsvarande gäller för viss del av de löneutbetalningar som avser ersättning för obekvämt arbetstid, övertid etc. samt avdrag för frånvaro.

Teoretisk lönesumma

För månadsavlönade är den teoretiska lönesumman summan av överenskommen fast kontant lön, inklusive fasta tillägg med hänsyn tagen till sysselsättningsgrad och uppehållsfaktor.

För timavlönade är den teoretiska lönesumman summan av överenskommen fast kontant lön, inklusive fasta tillägg.

Rörliga tillägg såsom t.ex. ersättning för obekvämt arbetstid, övertid, jour och beredskap ingår inte i den teoretiska lönesumman.

Retroaktiv lönesumma

Retroaktivt utbetald lönesumma för månadsavlönade redovisas dels på utbetalningsmånad, dels fördelad på de månader de retroaktiva utbetalningarna avser.

Antal arbetade timmar

Antal arbetade timmar avser faktiskt arbetad tid. Semester, sjukfrånvaro, vård av sjukt barn och liknande betraktas inte som arbetad tid. Övertid betraktas som arbetad tid. Även om ingen frånvaro eller övertid skulle förekomma varierar antalet timmar från månad till månad p.g.a. att antalet arbetsdagar varierar. Ingen korrigering för kalendariska effekter görs.

För timavlönade som erhåller lön månaden efter den månad lönen avser gäller att också antal arbetade timmar redovisas med fördröjning, liksom timmar för viss del av övertid för månadsavlönade. På motsvarande sätt kan t.ex. viss del av

semesterfrånvaro komma att redovisas på annan månad om inrapporteringen till aktuell månads lönekörning kommer efter viss dag.

Antal årsarbetare

För månadsavlönade beräknas antal årsarbetare utifrån överenskommen sysselsättningsgrad. Sysselsättningsgraden är den överenskomna utan hänsyn till eventuell partiell tjänstledighet p.g.a. exempelvis vård av sjukt barn, studier eller liknande. En anställd som har en överenskommen sysselsättningsgrad på 30 % och en anställd som har en överenskommen sysselsättningsgrad på 70 % utgör tillsammans en årsarbetare. Genom att utgå från överenskommen sysselsättningsgrad fås en överskattning för dem som är partiellt tjänstlediga och för dem som är frånvarande. Det ger också en underskattning av övertidsarbete.

För timanställda beräknas antal årsarbetare en viss månad som antalet timmar för vilket det utgår lön dividerat med 165.

Antal anställda

Som anställd i landsting räknas samtliga anställda som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser samt Beredskapsavtalet. Tjänstlediga ingår i anställda, medan tjänster som är vilande anställningar exkluderas.

För månadsavlönade görs en uppdelning efter anställningsformerna hel- och deltidsanställd. Som *heltidsanställd* betraktas den som har en överenskommen sysselsättningsgrad =100 %, som *deltidsanställd* den som har en överenskommen sysselsättningsgrad <100 %.

Anställda som varken är hel- eller deltidsanställda är *timanställda*. I antal timanställda finns alla timavlönade med som behandlats vid lönekörningen, vilket i sig inte behöver innebära att lön för arbetad tid utbetalats. Det kan exempelvis vara en justering eller utbetalning av semesterersättning.

Avtalade timmar

I Avtalad veckoarbetstid redovisas summan av avtalad veckoarbetstid, timmarna avser den avtalade sysselsättningsgraden för varje månadsanställd. Även avtalade timmar för tjänstlediga redovisas. Någon korrigering för kalendariska effekter görs inte. För deltidsarbetare redovisas den avtalade veckoarbetstiden för deltid.

Engångsbelopp

Under Engångsbelopp redovisas summan av de engångsbelopp som betalats ut, avseende månadsavlönade, till följd av centrala eller lokala avtal.

Rörliga tillägg

I rörliga tillägg ingår ersättningen för ob, jour, beredskap, övertid/mertid och övriga rörliga tillägg. Viss del av rörliga tillägg kan komma att redovisas månaden efter redovisningsmånaden.

Sjuklön

I Sjuklön ingår den sjuklön som arbetsgivaren betalar ut. Även ersättning som arbetsgivaren betalar utöver försäkringskassans förmåner t.ex. föräldrapenningtillägg ingår under Sjuklön.

Beräknade variabler

Genomsnittlig månadslön, preliminär

För varje landsting samlas uppgifter in om den summerade överenskomna fasta kontanta lönen för månadsanställda (teoretisk lönesumma). Summan innehåller ej rörliga tillägg såsom ersättning för obekväm arbetstid, övertid, jour och beredskap. Uppgift samlas också in om antalet månadsanställda årsarbetare, så att exempelvis två anställda med anställningar på 50 % summerar till en årsarbetare.

Den genomsnittliga månadslönen beräknas som summan av de teoretiska lönesummorna dividerat med summan av antalet årsarbetare. Den genomsnittliga lönen är således ett mått på den genomsnittliga fasta ersättningen för en arbetsinsats motsvarande heltid en månad.

Genomsnittlig månadslön, preliminär plus retro

Den preliminära genomsnittliga månadslönen kompletteras under tolv månader med retroaktiva betalningar som härrör sig till den månad som månadslönen avser.

Genomsnittlig månadslön, definitiv

Efter tolv månader fastställs den definitiva månadslönen. I den definitiva månadslönen ingår retroaktiva betalningar som betalats ut upp till ett år efter den månad som den preliminära månadslönen är beräknad för.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används i redovisningen är genomsnittlig månadslön, samt summor av antal arbetade timmar och antal hel- och deltidsanställda. Genomsnittlig månadslön, preliminär, definieras enligt följande:

$$\bar{M} = \frac{\sum W_k}{\sum Q_k}$$

Där:

\bar{M} = Genomsnittlig månadslön, preliminär

W_k = Teoretisk lönesumma, månadsavlönade för landsting k

Q_k = Antal årsarbetare, månadsavlönade för landsting k

För genomsnittlig månadslön, antal arbetade timmar samt för antal hel- och deltidsanställda redovisas även förändringen gentemot motsvarande månad föregående år.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I det Statistiska Meddelandet AM 49 redovisas genomsnittlig månadslön, antal anställda och arbetade timmar för anställda som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser. Genomsnittlig månadslön och antal anställda redovisas enbart för månadsavlönade. Antal arbetade timmar redovisas uppdelad på anställningsformerna månads- och timavlönade.

1.1.5 Referenstider

Referenstiden är en kalendermånad. Statistiken samlas in den 25:e i månaden efter undersökningsmånaden. Antalsuppgifter avseende månadsanställda avser den 15:e i mät månaden.

1.2. Fullständighet

Inte aktuellt.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Svarsfrekvensen för perioden 2004-2007 var 100 %. För variabeln arbetade timmar har dock partiell imputering gjorts för några få landsting som har haft problem med att få fram rimliga uppgifter.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Täckningsfel uppstår då rampopulationen inte överensstämmer med målpopulationen.

Övertäckning utgörs av anställda som inte tillhör målpopulationen och som ändå kommit med i undersökningen. Viss övertäckning kan förekomma avseende timanställda som slutat och ännu inte rensats ut ur lönesystemen, samt anställda som slutat och får retroaktiv lön i efterhand. Ingen känd övertäckning förekommer.

Undertäckningen utgörs av nyanställda personer som ej hunnit bli registrerade i löneregistren. Undertäckningsobjekt går i regel inte att identifiera.

2.2.3 Mätning

Underlaget till statistiken lämnas in via SCB:s hemsida från respektive landsting.

Timavlönade räknas som timanställda om de finns med i aktuell månads lönekörning, vilket i sig inte behöver innebära att lön för arbetad tid utbetalats. Det kan exempelvis vara en justering eller utbetalning av semesterersättning.

Timavlönade som arbetade månaden innan referensmånaden redovisas sålunda i undersökningen för referensmånaden, eftersom lönen betalas ut månaden efter den de arbetat. På motsvarande sätt kommer inte de timavlönade med, som har

arbetat under undersökningsmånaden, förrän följande månads redovisning.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfall utgörs av landsting från vilka mätvärden saknas helt eller delvis/partiellt. För Landsting som utgör bortfall imputeras uppgifter med hjälp av mätvärden från den årliga strukturstatistiken eller med hjälp av tidigare lämnade uppgifter. Inget bortfall har förekommit under perioden 2004-2007

2.2.5 Bearbetning

Uppgifter som kommer granskas på landstingsnivå. Variabeln genomsnittlig månadslön som är total överenskommen månadslön dividerad med totalt antal årsarbetare, jämförs mot föregående månads värde samt mot mönstret för tidsserien från föregående år. Variabeln arbetade timmar granskas med hjälp av kvoten totalt arbetade timmar dividerad med totalt antal årsarbetare. En jämförelse av kvoten mot tidigare inrapporterad värden genomförs. Variabeln antalet anställda jämförs även den mot tidigare lämnade uppgifter.

Vid större avvikelser gentemot uppgifter från tidigare perioder kontaktas uppgiftslämnare för frågor eller rättning. Om ingen rättning kan göras av värden som bedöms som orimliga görs partiell/delvis imputering med hjälp av uppgifter från den årliga strukturstatistiken eller med hjälp av tidigare lämnade uppgifter. Dubblettkontroller görs för att undvika dubbelräkningar. Granskningen görs helt och hållet av SCB.

2.2.6 Modellantaganden

Inte aktuellt.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen genomförs varje månad och resultat presenteras månatligen.

3.2 Framställningstid

Statistiken har en framställningstid på två månader.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Den 1 januari 1999 tog SCB över produktionsansvaret från dåvarande Landstingsförbundet för denna undersökning. Att konjunkturstatistiken sedan dess avser samtliga landsting samt att skillnader i imputeringsförfaranden etc. kan finnas, gör att jämförelser bakåt i tiden måste tolkas med stor försiktighet. En stor populationsförändring skedde januari 2001, då bolagiserade delar inom landstingssektorn överfördes till den privata sektorns statistik. Fr.o.m. 2008 har fyra variabler tillkommit: sjuklön, rörliga tillägg, avtalad tid och engångsbelopp.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

SCB presenterar också strukturstatistik för landstingskommunal sektor. Denna statistik är individbaserad och redovisas mer detaljerat än konjunkturstatistiken. Vid jämförelser av variabler måste man vara uppmärksam på att definitionerna skiljer sig åt, exempelvis definieras månadslönebegreppet olika. SCB producerar även konjunkturstatistik över löner för den statliga, primärkommunala och privata sektorn. För kommuner och landsting utgår man endast från överenskommen fast kontant lön då man räknar fram genomsnittlig månadslön. I övriga sektorer ingår rörliga tillägg i den genomsnittliga månadslönen.

Arbetskraftsundersökningarna ger statistik över sysselsättningen för hela arbetsmarknaden

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Undersökningen ger tillsammans med KPI (konsumentprisindex) underlag för löneförhandlingar.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningen presenteras huvudsakligen i det statistiska meddelandet AM 49. Det är endast ett begränsat antal variabler, av de variabler som samlas in, som presenteras i SM:et. Sverige levererar ett arbetskostnadsindex (LCI, Labour Cost Index) till Eurostat. Från och med år 2008 utvidgas LCI till att omfatta även den offentliga sektorn. Uppgifter till LCI hämtas bl.a. från Konjunkturstatistik, löner för landstingskommunal sektor.

Utöver detta görs sammanställningar för olika intressenter exempelvis Konjunkturinstitutet och Riksbanken.

Det statistiska meddelandet går att nå via SCB:s webbplats, www.scb.se. På SCB:s webbplats presenteras resultaten även månatligen kortfattat i ett pressmeddelande tillsammans med resultaten från övriga sektors konjunkturundersökningar. Den genomsnittliga månadslönen går även att hämta från Sveriges statistiska databaser.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras i huvudsak i ett statistiskt meddelande med tabeller och förklarande text.

5.3 Dokumentation

Konjunkturstatistik, löner för landsting (KLL) är dokumenterad i SCBDOK som finns tillgänglig via SCB:s webbplats.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterialet. Forskare, utredare m.fl. kan efter prövning få tillgång till aidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Linda Karbing,

Telefon: 019 - 17 66 49,

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

vid Enheten för löne- och arbetskostnadsstatistik, SCB, 701 89 Örebro.